

MESLEK SEÇİMİNDE İLĞİ VE
YETENEĞİN ÖNEMİ NEDİR?

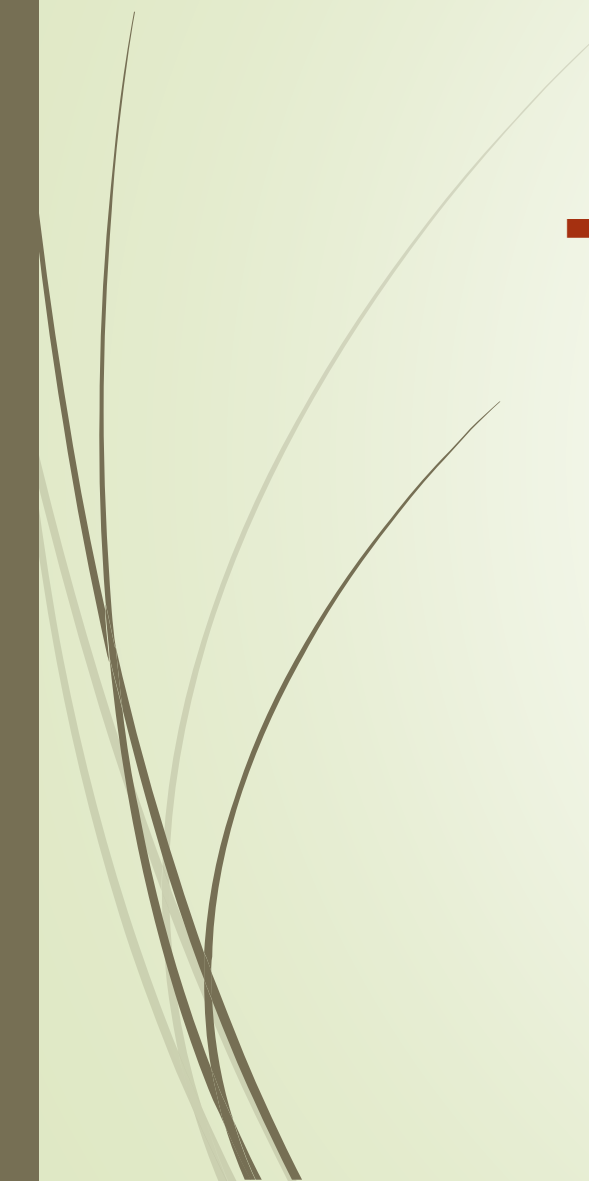
Meslek

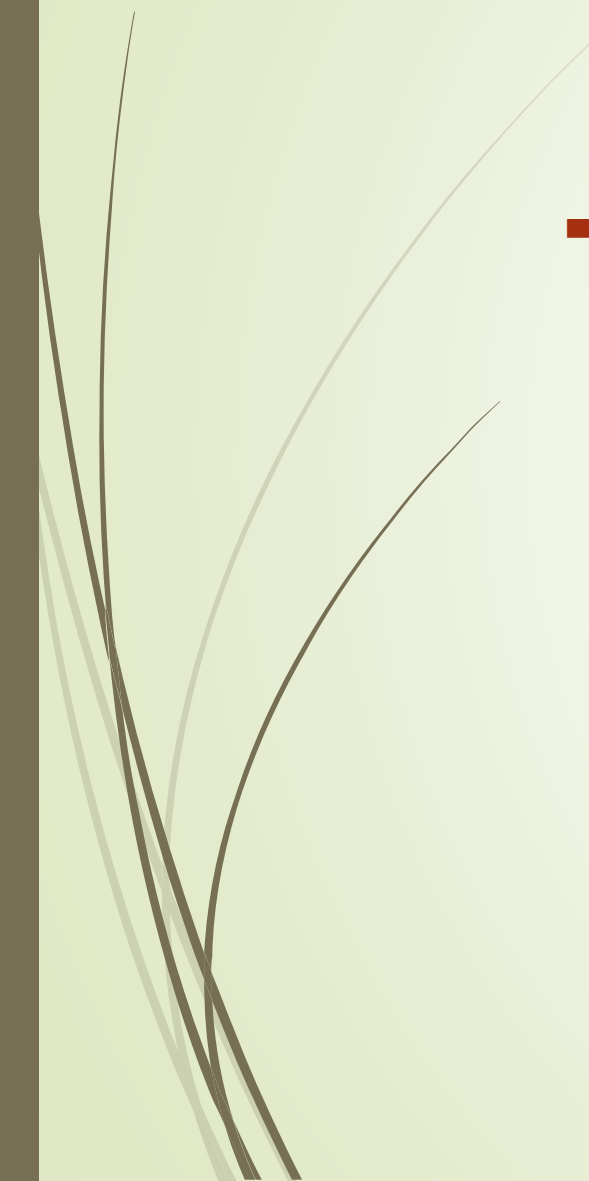
- Meslek, bir kimsenin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplum tarafından belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı faaliyetler bütünüdür. Meslek bir kişinin hayatını kazanmak, geçimini sağlamak için yaptığı iş olarak tanımlanıyorsa da insanların meslek edinmelerinde tek etmen kazanç değildir. Meslek bireye; bağımsızlık, güvence, bir gruba ait olma, tanınma gibi gereksinimlerini karşılama olanağı da sağlar. Bunlardan daha önemlisi mesleğin özü gerçekleştirme yolu olmasıdır. Sağlıklı insan çalışarak, bir şeyler üreterek gizli güçlerini kullanır ve geliştirir, bundan haz ve doyum sağlar.

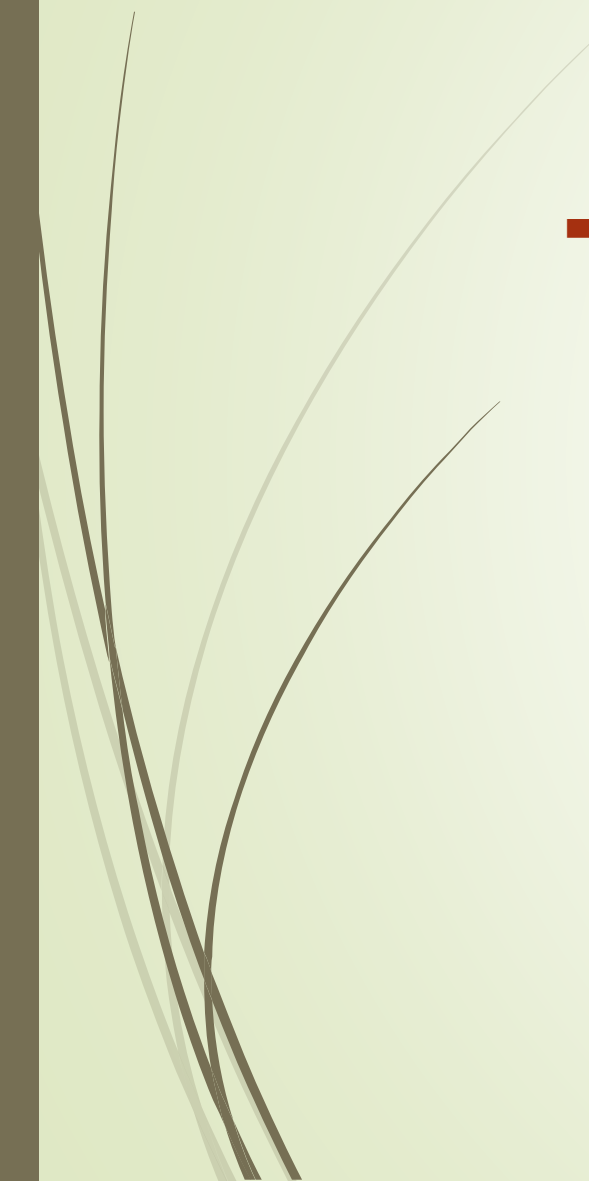

Meslek seçimi

- Meslek seçimi, bireyin kendisine uygun grdėđ mesleği diğerlerinden ayırarak tercih ettiği mesleğe girmek için çaba göstermesi olarak tanımlanır. ağdağ bir toplumda, zgr bir bireyin önemli geliğim ağamalarından birisi de mesleğini seçmesidir. Bireyin seçme zgrlėđn doğru tercihler yapabilme doğrultusunda kullanabilmesi için, neyi niçin istediğini, ne gibi bedensel, zihinsel ve ekonomik olanaklara sahip olduğunu bilmesi yani kendini tanınması gerekir. Aynı Şekilde, sağlıklı bir seçim için mevcut seçenekleri, gerektirdiği nitelikler ve sağladıkları olanaklar açısından değerlendirmek de gereklidir.

-
-
- Kendini tanıma Kendini tanıma, insanın psikolojik ve fiziksel açıdan kendinde olanları bilmesi, kendinde olanların farkında olması ve bunları doğru değerlendirmesi ile ilgilidir. Kendini tanıma; bir insanın fiziksel özelliklerini, duygularını, düşüncelerini, istek ve gereksinimlerini, güçlü ve zayıf yönlerini, amaç ve değerlerini, yetenek ve becerilerini tanımasını, bilmesini ve bunların farkında olmasını ifade eder.

-
-
- Her bireyin karakterini oluşturan, ona özel yetenekleri ve farkında olabildiği veya olamadığı potansiyelleri ya da gleri vardır. Bireylerin seçtiği mesleklerde genellikle bu potansiyeli ortaya çıkarmak için iyi bir yoldur.

-
-
- İnsanlar yeteneklerini ortaya koymak, kullanmak daha sonrasında ise bu yeteneklerini geliştirmek ister. Bu istediklerimizi de genelde mesleklerimiz aracılığıyla yapmak isteriz. Sahip olduğumuz yetenekleri, potansiyelimizi ve eğitim hayatı boyunca öğrendiğimiz teknik bilgiler ile pekiştirerek ortaya çıkan tecrübeyi iş hayatında kullanırız. Doğru meslek seçimi, sahip olduğumuz tüm özellikleri en verimli şekilde kullanmamıza fırsat tanıyacağından yeteneğimize ve yapabileceğimiz işlere göre seçim yapmamız önemlidir.

MESLEKLER HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER

-
- * **Mesleğin Gerektirdiği Başlıca Faaliyetler:** Bütün gün, hafta ve ay boyunca yapılan tipik iş nedir? Bu işte çalışan insanların yapmak zorunda olduğu ne gibi faaliyetler var? Birinci derecede insanlar mı yoksa objeler mi meşgul olunmaktadır? Bireye getirdiği sorumluluklar vb.
- * **Çalışma Ortamı ve Koşulları:** İş nasıl bir ortamda yürütülmektedir? Kapalı bir mekanda mı, açık havada, arazide vb. bir ortamda mı çalışıyoruz?
- * **Çalışanlarda Aranılan Nitelikler:** Yaş, cinsiyet, boy, ağırlık, duyu organlarının hassaslığı gibi nitelikler yüzünden bir sınırlama ya da tercih durumu var mı? İş ne gibi yetenekler gerektiriyor.
- * **Mesleğe Hazırlanma ve Giriş Nasıl Olmaktadır?:** Meslek nasıl bir eğitim gerektiriyor? Eğitimi veren kurumlar, eğitimin süresi, bu okullara giriş koşulları vb.
- * **Meslekte İlerleme ve Kazanç Durumu:** Mesleğin başlangıçtaki statüsü nasıldır? İlerleme olanağı ne kadardır? Meslek ömür boyu sürecek nitelikte midir?
- * **İş Bulma Olanacağı ve Mesleğin Geleceği:** Mesleğe mensup insanların sayısı ve ülkemizde duyulan ihtiyaç nedir? Örneğin; günümüzde günün koşullarının gereği olarak bazı meslekler oldukça revaçta. Bunlar bankacılık ve finans bilgisayar, tekstil ve endüstri mühendisliği, reklam, iletişim vb., sosyal bilimlerin öneminin artmasıyla beraber sosyoloji, psikoloji, hukuk vb. meslek alanları oldukça iyi durumda.

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

► 4 Çift Temel Kişilik Özelliği

- Dışadönük (D) – İçedönük (İ) (İç dünya ile dış dünya arasındaki tercihleri belirler)
- Duyumsama (Du) – Sezgiselik (S) (Bilgileri nasıl, edindiğimizi belirler)
- Düşünme (Dş) – Hissetme (H) (Karar verme sürecimizin göstergesidir)
- Yargılama (Y) – Algılama (A) (Daha düzenli bir yaşam tarzı ile esnek bir yaşam tarzı arasında tercihimizi gösterir.)

Kişilik Özellikleri ve Meslekler

Dışa Dönük

- ▶ -İnsanlarla çalışmayı severler
- ▶ -Hareketli ve konuşkandırlar
- ▶ -Düşündüklerini kolayca söyler
- ▶ -Kolay arkadaş edinir, çok insan tanırırlar
- ▶ -Enerjilerini kolayca harcar ve yorulurlar
- ▶ -Herkesten haber almayı severler
- ▶ İlgil alanları geniştir
- ▶ -Harekete geçtikten sonra düşünürler

İçe Dönük

- ▶ Yalnızlığı daha çok tercih ederler
- ▶ Çok fazla insanla konuşmak istemezler
- ▶ Çekingendirler ve kolayca seslerini yükseltmezler.
- ▶ Enerjilerini korumak
- ▶ -Haber konusunda bekleme eğilimindedir.
- ▶ İlgil alanları sınırlıdır.
- ▶ -Harekete geçmeden önce düşünmeyi severler.

Kişilik Özellikleri ve Meslekler

Duyumsama

- -Gerçekçi, pratik ve akılcı
- -Direktifleri izler
- -Ayrıntılara dikkat eder
- -Her şey harfi harfine olmalıdır
- -Geçmişe ve deneyimlere önem verir
- -Ayakları yere basar, bugününü yaşar
- -Gerçekler önemlidir, olasılıkları araştırmayabilir.
- -Bir şeyler yapmaktan hoşlanır ve yaparken dinlenir.
- -Yararlı olmak ona çekici gelir
- -Kesin ve ayrıntılara dikkat eder resmin bütünü görür.

Sezgi İşlevi

- -Daha düşünceli ve hayal gücü geniş
- -Daha düşünceli ve hayal gücü geniş
- -Ayrıntıları önemsemez
- -Yaratıcıdır, değişiklik ve çeşitliliği sever.
- -Geleceği ve gelecekteki olasılıklara verir.
- -Bugünü yaşamıyor olabilir, akli havadadır.
- -Fikirler ve olasılıklar daha ilginçtir
- -Her şeyi enine boyuna düşünmeyi sever
- -Yaratıcılık ona çekici gelir.
- -Ayrıntılardan ziyade bütüne dikkat eder

Kişilik Özellikleri ve Meslekler

Düşünme

- Kararları hisleri katmadan nesnel
- Bir tarzda verme eğilimindedir
- İrdelemeyi iyi yapar
- Duygularını az gösterir
- -Birçok konuda ayağını yere sıkı basar

Hissetme

- Kararlarını duygularla verme eğilimindedir
- Uyumun daha önemli olduğunu düşünür
- Kişisel gereksinimler onu ikna edebilir
- Duygularını gösterir

Kişilik Özellikleri ve Meslekler

Yargılayıcı Tutum

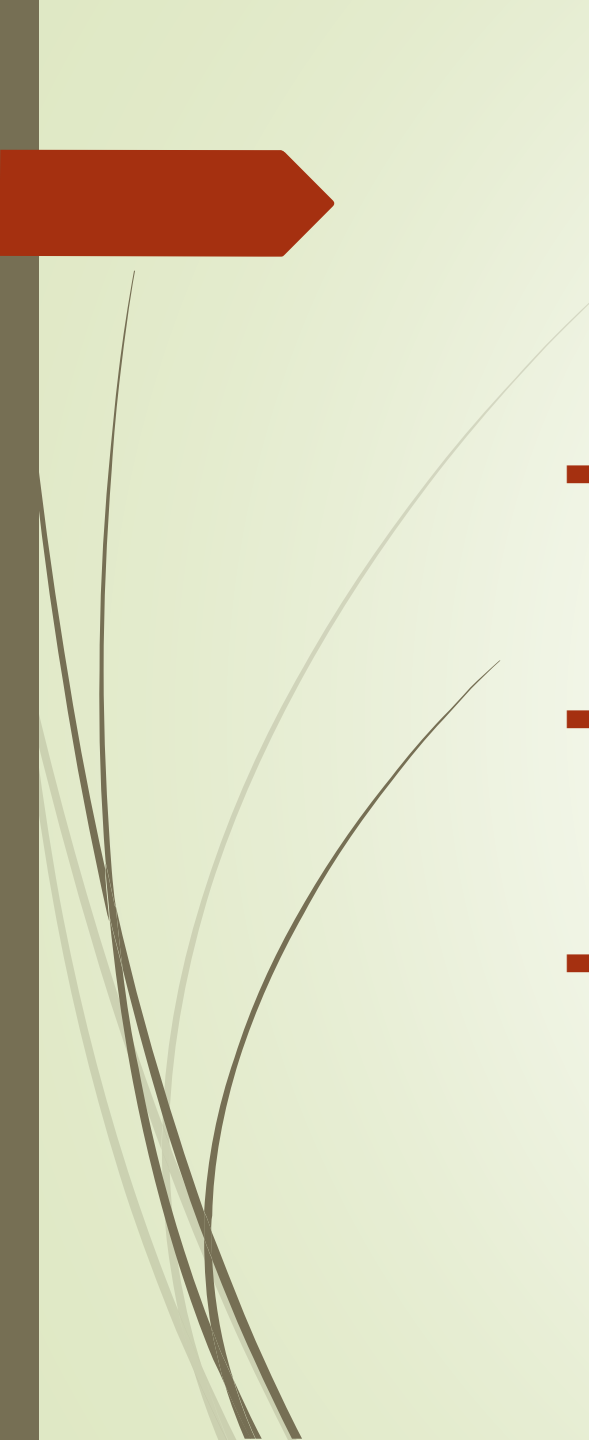
- Her şeyi yerli yerine oturtmayı tercih eder
- Bitim tarihi belirler ve bunlara uyar
- Karar verdiğiğinde kendini daha iyi hisseder
- Hazırlık yapar ve sonra işi yapar
- Bir işi tamamlayana dek nadiren dinlenir.
- Yaşamı planlar ve yapılandırır.
- Aciliyet duygusu vardır

Algılayıcı Tutum

- Her şeyin açık uçlu ve değişken olmasını tercih eder
- Bitim tarihleri onları sıkar, değişiklik yapmayı sever
- Karar vermeyi erteleyebilir, kesin kararlar onları huzursuzlaştırır
- İşin havasına kendisini kaptırdığı zaman çalışmayı sever, çok çalışır
- Daha esnektir
- Zamanın fazla olduğu duygusunu taşır bekler.

YETENEKLER

- **Yetenek;** öğrenme gücü, belli bir eğitimden yararlanabilme gücü olarak tanımlanabilir. Yetenek, kalıtımla getirilen gizilgücün, eğitimden ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. Böylece bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği becerilere bakarak onun yeni bir eğitim sürecinden ne kadar yararlanabileceği kestirilebilir.
- Bir kimse hangi konuları zorlanmadan, zahmetsizce öğrendiğine ve o konularda sınıfta öğretilenlerin de üzerinde bazı genellemeler yapabildiğine, hangi alanlarda ise sadece derste kendisinden beklenenleri yerine getirebildiğine bakarak yeteneklerini az çok değerlendirebilir.

-
- ▶ **a) Sözel Yetenek:** Sözcüklerle ifade edilmiş kavramları öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder. Sözel yetenek sosyal bilimlerde (Tarih, Coğrafya, Felsefe, Edebiyat, Sosyoloji, Psikoloji, Hukuk, Dil Bilimi, Halkla İlişkiler, Basın-yayın gibi) alanlarda gerekmektedir.
  - ▶ **b) Sayısal Yetenek:** Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü gösterir. Bütün temel bilimlerde (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Astronomi gibi) aynı zamanda Tıp, Veterinerlik gibi sağlık bilimleri ve mühendislik alanında başarı için gerekli bir yetenektir.
  - ▶ **c) Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği:** Şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cisim üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder. bu yetenek İnşaat, Makine, Harita Mühendisliği, Mimarlık, Diş Hekimliği, Ressamlık, Heykeltıraşlık gibi alanlarda başarı için gereklidir.

İLGİLER

- ▶ Herhangi bir zorlama olmadan ya da kendisine bir ödül vaadi olmadan bir kimsenin kendiliğinden bazı faaliyetlere girişiyor ve bundan doyum alıyorsa bu kişinin bu tür faaliyetlere ilgisi vardır denilmektedir. İlgisi için gerekli koşullar:
- ▶ Dışarıdan zorlama ya da ödül olmayacak Kişi kendiliğinden faaliyetlere yönelecek Bu faaliyetleri yaparken de doyum alacak. İlgisi, yetenekleri kullanmaktan ve onları geliştirmekten duyulan zevktir

BELLİ BAŞLI İLĞİ ALANLARI

- ▶ **1 – Temel Bilim:** Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan insanlar Tıp, Veterinerlik, Mühendislik gibi uygulamalı alanlarda da çalışmalarını doyum sağlayabilir.
- ▶ **2 – Sosyal Bilim:** Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan kişiler Hukuk, Siyaset Bilimi, Sosyoloji, Tarih, Psikoloji, İlahiyat gibi alanlarda çalışmaktan mutlu olabilirler.
- ▶ **3 – Canlı Varlık:** Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir. Bu ilgiye sahip insanlar açık havada çalışmaktan hoşlanırlar. Veterinerlik, Ziraat ve Orman Mühendisliği, Su Ürünleri, Bahçe ve Tarla Bitkileri, Balıkçılık, Hayvancılık ve benzeri işlerle uğraşmak onlara zevk verir.
- ▶ **4 – Mekanik İlgi:** Bu ilgisi yüksek olan kişiler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır. Makine, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Gemi İnşaatı, Uçak Mühendisliği, Tekstil Mühendisliği, Teknik Eğitim Fakültesi gibi teknik alanlarda başarı ve doyum için gereklidir.

-
- **5 – İkna:** Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır. Bu ilgi alanı ile ilgili meslekler arasında Yazarlık, Gazetecilik, Diplomatlık, Yöneticilik, İşletmecilik, Din Görevlisi, Öğretmenlik, Avukatlık, Halkla İlişkiler, Sigortacılık, sinema-TV gibi meslekler gelmektedir.
  - **6 – Ticaret:** Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanııtma ve satma gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi Pazarlama ve Reklamcılık ile yakından ilgilidir. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekten olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.
  - **7 – İş Ayrıntıları:** Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren bu ilgi alanı Muhasebe, Sekreterlik, İşletme, İktisat, Maliye, İstatistik, Mimarlık, Tasarım ve Çizim, Haritacılık, Kütüphanecilik, Arşiv ve benzeri kendini gösterir.

-
- **8 – Edebiyat:** Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır. Edebiyat, Diller (Filoloji), Basın-Yayın, Gazetecilik, Yazarlık, Şairlik ve benzeri.
  - **9 – Güzel Sanatlar:** Bu ilgi alanı daha çok Resim, Heykel ve El sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymakla ifadesini bulur. Güzel Sanatlar Fakültesi en uygun eğitim programıdır.
  - **10 – Müzik:** Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir. Konservatuvarlar en uygun eğitim alanıdır.
  - **11 – Sosyal Yardım:** Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur. Tıp, Psikoloji, Sosyal Hizmetler, Hemşirelik, Psikolojik Danışmanlık, Özel Eğitim Öğretmenliği gibi mesleklerde kendini gösterir.

ALANLAR

FEN

SOSYAL

MATEMATİK

YABANCI DİL

GÜZEL SANATLAR

TİCARET

SAĞLIK

ÇOCUK GELİŞİMİ

GİYİM

ÇİÇEK-ÖRGÜ DOKUMA

ELEKTRONİK-ELEKTRİK, BİLGİSAYAR

AĞAÇ İŞLERİ, YAPI, KALIPÇILIK

TURİZM

TARIM

SİYASAL BİL., HUKUK

İKTİSAT, İŞLETME

İNŞAAT MÜH., MAKİNE MÜH.,
TEKSTİL-ENDÜSTRİ

GEREKEN YETENEKLER

SAYISAL

SÖZEL

SAYISAL, ŞEKİL-UZAY

SÖZEL

GÖZ-EL KOOR., ŞEKİL-UZAY

SAYISAL

SAYISAL, GÖZ-EL KOORD.

SÖZEL

ŞEKİL-UZAY, GÖZ-EL KOORD.

GÖZ-EL KOORD.

SAYISAL, GÖZ-EL KOORD.

SAYISAL, GÖZ-EL KOORD., ŞEKİL-UZAY

SÖZEL, SAYISAL

SAYISAL, GÖZ-EL KOORD.

SÖZEL

SÖZEL, SAYISAL

SAYISAL, ŞEKİL-UZAY, GÖZ-EL KOORD.

GEREKEN İLGİLER

FEN BİLGİSİ, MEKANİK, ZİRAAT

SOSYAL BİLGİLER, SOSYAL YARDIM,
İKNA

MEKANİK, FEN BİLGİSİ

YABANCI DİL, EDEBİYAT

GÜZEL SANATLAR

İŞ AYRINTILARI, TİCARET, İKNA

FEN BİLGİSİ, SOSYAL YARDIM

SOSYAL YARDIM, İKNA

GÜZEL SANATLAR

GÜZEL SANATLAR

FEN BİLGİSİ

MEKANİK, FEN BİLGİSİ

İKNA, İŞ AYRINTILARI

ZİRAAT, FEN BİLGİSİ

İKNA, SOSYAL BİLGİLER

İKNA, TİCARET, İŞ AYRINTILARI

FEN BİLGİSİ, MEKANİK

MESLEK SEÇİMİ HAYATIMIZDA NELERİ ETKİLER?

- Kişinin o alanda iş bulma olasılığını etkiler.
- Kişinin başarı ve başarısızlığını etkiler.
- Kişinin işinden hoşlanıp hoşlanmadığını belirler.
- Meslek seçimi hayatın diğer yönlerini de etkiler. (Eşinizin seçimini, yaşadığınız mekanı vb).
- Bireyin dünya görüşünü ve değer yargılarını belirler.
- Tatil ve dinlenme sürenizi belirler.
- Sağlık durumunuzu etkiler.
- Toplumdaki statünüzü ve rollerinizi belirler.